

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет дошкільної та початкової освіти
Кафедра дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

О. А. Кузнецова

28 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Ступінь доктор філософії

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 052 Політологія

Освітньо-наукова програма «Політологія»

2019-2020 навчальний рік

РОЗРОБНИК: Степанова Тетяна Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної освіти, декан факультету дошкільної та початкової освіти.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол № 1 від «26» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри (Трифоновна О.С.)

«26» серпня 2019 р.

Анотація

Навчальний курс «Педагогіка вищої школи» відповідає структурі навчального плану підготовки аспірантів спеціальності 052 Політологія і містить виклад матеріалу за **чотирма** кредитами: педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна, організація процесу навчання у вищій школі, моніторинг якості освіти, система організації виховної роботи у ЗВО. Кредити містять 8 тем, якими повинні оволодіти студенти аспірантури.

У програмі навчального курсу запропоновані завдання до семінарсько-практичних занять, що дозволить не тільки перевірити якість набутих студентами знань, але й сформувати необхідні вміння самоорганізації майбутньої педагогічної діяльності та конструювання конкретного навчально-методичного інструментарію, за допомогою якого досягається реалізація цілей і змісту вищої освіти.

Ключові слова: гуманізація та професіоналізація вищої освіти, рівні методології, професійна педагогіка, форми навчання, форми організації навчання, контроль, діагностика, виховання, виховуюче середовище, педагогічна діяльність, науково-дослідницька діяльність, структура педагогічної діяльності.

Abstract

The course "Pedagogy of High School" corresponds to the structure of the curriculum for graduate students, specialty 052 Political Science and contains four credits: High school pedagogy as a discipline, organization of the learning process in High school, monitoring the quality of education, educational system in High school. The credits contain eight themes that graduate students must master.

The curriculum offers tasks for seminars and practical classes, which will not only allow to test the quality of knowledge acquired by students, but also to form the necessary skills of self-organization of future pedagogical activity and construction of specific teaching tools to achieve the goals and content of Higher education.

Key words: humanization and professionalization of High education, levels of methodology, professional pedagogy, forms of education, education organization forms, control, diagnostics, education, educational environment, pedagogical activity, research activity, structure of pedagogical activity.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: 052 Політологія	Семестр	
Загальна кількість годин – 120		4-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 7,6 (аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,6)	Ступінь: Доктор філософії	Лекції	
		10 год.	
		Практичні, семінарські	
		20 год.	
		Лабораторні	
		-	-
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		Самостійна робота	
		90 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30 год. – аудиторні заняття, 90 год. – самостійна робота (25% / 75%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт, наукова стаття	Спеціальність: 052 Політологія	Семестр	
Загальна кількість годин – 120		4-й	
http://moodle.mdu.edu.ua/my/	Ступінь: Доктор філософії	Лекції	
		6 год.	
		Практичні, семінарські	
		8 год.	
		Самостійна робота	
		106 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 14 год. – аудиторні заняття, 106 год. – самостійна робота (11,7% / 88,3%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: дослідження закономірностей розвитку освіти, навчання і виховання студентської молоді, її наукової і професійної підготовки відповідно до вимог суспільства і розробка на цій основі шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованих наукових фахівців.

Завдання курсу: дослідженні закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (виховний, навчальний процеси, управління, викладач, студент і т.д.);

- вивченні, аналізі та узагальненні практики, досвіду педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах;

- розробці нових технологій, нових форм організації, методів, засобів навчання, виховання, управління в системі вищої освіти (інноватика);

- прогнозуванні вищої освіти на найближче і віддалене майбутнє;

- розробці теоретичних, методологічних основ інноваційних процесів, раціональних зв'язків теорії і практики, наближенні дослідницької і практичної діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни:

Навчальна дисципліна складається з 4-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН – 1. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.

ПРН – 3. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну добродішність, повагу різноманітності та мультикультурності.

ПРН – 6. Комплексно розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПРН – 7: Комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ПРН – 9. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувач вищої освіти оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-10. Здатність розробляти та управляти проектами.

II. Фахові:

ФК-1. Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ФК-3. Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів

та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Методологія педагогіки вищої школи

Поняття методології педагогіки. Рівні методологічного знання в педагогіці вищої школи. Методи та етапи науково-педагогічного дослідження.

Тема 2. Предмет і завдання педагогіки вищої школи

Місце педагогіки вищої школи в структурі педагогічних наук. Закони, закономірності, принципи вищої освіти. Моделі вищої освіти. Структура, функції вищої освіти в Україні. Модернізація системи вищої освіти України і Європейський освітній процес.

Тема 3. Організація процесу навчання у вищій школі

Система організації навчального процесу у вищій школі. Типи навчального процесу. Структура навчального процесу. Поняття змісту освіти, його складові. Стандарти вищої освіти.

Тема 4. Форми організації та методи навчання у вищій школі

Форми навчання та форми організації навчання у вищій школі. Підготовка та проведення лекцій. Місце практичних та семінарських занять в організації процесу навчання. Самостійна робота студентів. Курсові, дипломні, магістерські роботи. Науково-дослідна робота студентів. Консультації. Практична підготовка студентів. Методи та засоби навчання, особливості використання методів навчання у вищій школі.

Тема 5. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу

Професія та діяльність викладача ЗВО. Зміст освітньої діяльності викладача в ЗВО. Сутність і структура педагогічної діяльності викладача.

Тема 6. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти

Поняття діагностики знань і вмінь, її структурні компоненти. Види контролю результатів навчальної діяльності студентів. Форми організації і

методи контролю, шляхи їх удосконалення. Оцінювання знань і умінь студентів. Кредитно-рейтингова система оцінювання. Система національного освітнього моніторингу.

Тема 7. Система організації виховної роботи у ЗВО

Системний підхід до організації виховання у вищому навчальному закладі. Структура та зміст роботи куратора студентської академічної групи. Студентський колектив в системі виховання студентської молоді. Методика вивчення особистості студента та академічної групи. Студентське самоврядування у вищому навчальному закладі.

Тема 8. Психолого-педагогічний аналіз діяльності викладача закладу вищої освіти

Специфіка та структура педагогічної діяльності. Педагогічна діяльність викладача вищої школи, її характеристика. Види педагогічної діяльності у ЗВО. Спілкування як головний вид взаємодії викладача зі студентами. Стилі спілкування. Вимоги до особистості викладача ЗВО.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна

Тема 1. **Методологія педагогіки вищої школи**

Тема 2. Предмет і завдання педагогіки вищої школи

Кредит 2. Процес навчання у вищій школі

Тема 3. Організація процесу навчання у вищій школі

Тема 4. Форми організації та методи навчання у вищій школі

Тема 5. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу

Кредит 3. Моніторинг якості освіти

Тема 6. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти

Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО

Тема 7. Система організації виховної роботи у ЗВО

Тема 8. Психолого-педагогічний аналіз діяльності викладача закладу вищої освіти

3. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
- 1 -	- 2 -	- 3 -	- 4 -	- 5 -	- 6 -	- 7 -
	-	-				
Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна						
Тема 1. Методологія педагогіки вищої школи	15	2	-	2		11
Тема 2. Предмет і завдання педагогіки вищої школи	15	2	2			11
Усього:	30	4	2	2		22
Кредит 2. Процес навчання у вищій школі						
Тема 3. Організація процесу навчання у вищій школі	9	1	2			6
Тема 4. Форми організації та методи навчання у вищій школі	9	1	2			6
Тема 5. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	12	1	2	2		7
Усього:	30	3	6	2		19
Кредит 3. Моніторинг якості освіти						
Тема 6. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти	30	1	2			27
Усього:	30	1	2			27
Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО						
Тема 7. Система організації виховної роботи у ЗВО	16	2	2			12
Тема 8. Психолого-педагогічний аналіз діяльності викладача закладу вищої освіти	14	-	4			10
Усього:	30	2	6			22

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
- 1 -	- 2 -	- 3 -	- 4 -	- 5 -	- 6 -	- 7 -
Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна						
Тема 1. Методологія, предмет і завдання педагогіки вищої школи	30	2	2			26
Усього:	30	2	2			26
Кредит 2. Процес навчання у вищій школі						
Тема 2. Організація процесу навчання, форми організації та методи навчання у вищій школі	15	1	2			12
Тема 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	15	1	-			14
Усього:	30	2	2			26
Кредит 3. Моніторинг якості освіти						
Тема 4. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти	30	1	2			27
Усього:	30	1	2			27
Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО						
Тема 5. Система організації виховної роботи у ЗВО	18	1	-			17
Тема 6. Психолого-педагогічний аналіз діяльності викладача закладу вищої освіти	12	-	2			10
Усього:	30	1	2			27

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна		
1.	Тема 1. Методологія педагогіки вищої школи	2
2.	Тема 2. Предмет і завдання педагогіки вищої школи	2
Кредит 2. Процес навчання у вищій школі		
3.	Тема 3. Організація процесу навчання у вищій школі	1
4.	Тема 4. Форми організації та методи навчання у вищій школі	1

5.	Тема 5. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	1
<i>Кредит 3. Моніторинг якості освіти</i>		
6.	Тема 6. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти	1
<i>Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО</i>		
7.	Тема 7. Система організації виховної роботи у ЗВО	2
Всього:		10

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна</i>		
1.	Тема 1. Методологія, предмет і завдання педагогіки вищої школи	2
<i>Кредит 2. Процес навчання у вищій школі</i>		
2.	Тема 2. Організація процесу навчання, форми організації та методи навчання у вищій школі	1
3.	Тема 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	1
<i>Кредит 3. Моніторинг якості освіти</i>		
4.	Тема 4. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти	1
<i>Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО</i>		
5.	Тема 5. Система організації виховної роботи у ЗВО	1
Усього:		6

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна</i>		
1.	Тема 1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи	2
<i>Кредит 2. Процес навчання у вищій школі</i>		
3.	Тема 3. Організація процесу навчання у вищій школі	2
4.	Тема 4. Форми організації та методи навчання у вищій школі	2
5.	Тема 5. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	2
<i>Кредит 3. Моніторинг якості освіти</i>		

6.	Тема 6. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти	2
<i>Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО</i>		
7.	Тема 7. Система організації виховної роботи у ЗВО	2
8.	Тема 8. Психолого-педагогічний аналіз діяльності викладача закладу вищої освіти	4
Всього:		16

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна</i>		
1.	Тема 1. Методологія, предмет і завдання педагогіки вищої школи	2
<i>Кредит 2. Процес навчання у вищій школі</i>		
2.	Тема 2. Організація процесу навчання, форми організації та методи навчання у вищій школі	2
<i>Кредит 3. Моніторинг якості освіти</i>		
3.	Тема 3. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти	2
<i>Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО</i>		
4.	Тема 4. Психолого-педагогічний аналіз діяльності викладача закладу вищої освіти	2
Всього:		8

6. Лабораторні заняття Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна</i>		
1.	Тема 1. Методологія педагогіки вищої школи	2
<i>Кредит 2. Процес навчання у вищій школі</i>		
2.	Тема 2. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	2
Всього:		4

7. Самостійна робота
Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна</i>		
1.	Тема 1. Методологія педагогіки вищої школи	11
2.	Тема 2. Предмет і завдання педагогіки вищої школи	11
<i>Кредит 2. Процес навчання у вищій школі</i>		
3.	Тема 3. Організація процесу навчання у вищій школі	6
4.	Тема 4. Форми організації та методи навчання у вищій школі	6
5.	Тема 5. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	7
<i>Кредит 3. Моніторинг якості освіти</i>		
6.	Тема 6. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти	27
<i>Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО</i>		
7.	Тема 7. Система організації виховної роботи у ЗВО	12
8.	Тема 8. Психолого-педагогічний аналіз діяльності викладача закладу вищої освіти	10
Всього:		90

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість год.
<i>Кредит 1. Педагогіка вищої школи як навчальна дисципліна</i>		
1.	Тема 1. Методологія, предмет і завдання педагогіки вищої школи	26
<i>Кредит 2. Процес навчання у вищій школі</i>		
2.	Тема 2. Організація процесу навчання, форми організації та методи навчання у вищій школі	12
3.	Тема 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу	14
<i>Кредит 3. Моніторинг якості освіти</i>		
4.	Тема 4. Система діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти	27
<i>Кредит 4. Система організації виховної роботи у ЗВО</i>		
5.	Тема 5. Система організації виховної роботи у ЗВО	17
6.	Тема 6. Психолого-педагогічний аналіз діяльності викладача закладу вищої освіти	10
Всього:		106

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Розробити індивідуальний проєкт «Вища школа майбутнього»
2. Написати есей «Я – викладач політології».

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЕКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю.

Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно

Студенту виставляється дуже добре,

Студенту виставляється добре,

Студенту виставляється достатньо,

Студенту виставляється задовільно,

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 200 до 400 балів (за 4 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти** за 4 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота								КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	120	400
420	20	20	20	20	20	20	20		
Самостійна робота									
40		40				40			

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Залік оцінюється в 100 б.

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та творчі завдання для індивідуальної роботи (зокрема есей, реферати, творчі проекти), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу з використанням КТ; пояснення, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, ілюстрація (малюнки, схеми, графіки та ін.); презентація лекцій, ділові, рольові, ситуативні ігри; рішення педагогічних задач.

11. Рекомендована література

Базова

1. *Алексюк А.М.* Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: Підручник для студ., асп. та мол. викл. вузів. — К.: Либідь, 1998. — 558 с.
2. *Алексюк А.М.* Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання: навч. посібник. - К.: ІСДО, 1993. - 220 с.
3. *Андреев В.* Основы педагогики высшей школы. — Минск, 2005. — 238 с.
4. *Бабанский Ю.К., Ильина Т.А.* Педагогика высшей школы. — Алма-Ата: Мектеп, 1989.-175 с.
5. *Бартенева І. О., Богданова І. М., Бужина І. М., Дідусь Н. І., Дмитрієва М. С.* Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. - Одеса: ПДПУ ім. К.Д.Ушинського, 2002. - 344 с.

6. *Бершадский М. Е.* Когнитивная технология обучения: последовательность процедур проектирования учебного процесса // Педагогические технологии. — 2006. — №2. -С. 57-75.
7. *Булгакова Н.Б.* Педагогіка вищої школи: Конспект лекцій. — К.: НАУ, 2003. — 40 с.
8. *Вакуленко В.М.* Основи педагогіки вищої школи України: навч. посібник. — Луганськ: Вид-во Східноукраїнського нац. ун-ту ім. Даля, 2001. — 243 с.
9. *Виховна робота наставника академічної групи студентів вищого навчального закладу освіти / Укл. М.І.Соловей, В.С.Демчук.* - К.: Вид. центр КДЛУ, 2000. - 68 с.
10. *Вища освіта в Україні: Навч. посіб.* / В.Г.Кремень, С.М.Ніколаєнко, М.Ф.Степко та ін. - К.: Знання, 2005. - 380 с.
11. *Вітвицька С.С.* Основи педагогіки вищої школи: Метод, посібник для студентів магістратури. — Житомир, 2003. — 232 с.
12. *Вітвицька С.С.* Основи педагогіки вищої школи: Підруч. за модульно-рейтинговою системою навч. для студ. магістратури. — К.: Центр навч. літ., 2006. — 383 с.
13. *Галузинський В.М., Євтух М.Б.* Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: навч. посіб. для викл. та асп. вузів.- К.: ІНТЕЛ, 1995. - 168 с.
14. *Галус О.М., Шапошнікова Л.М.* Порівняльна педагогіка: Навч. посіб. — К.: Вища школа, 2006. — 215 с.
15. *Демчук В. С, Соловей М. І.* Виховна робота наставника академічної групи студентів в вищого закладу освіти. - К.: КДЛУ, 2000. - 68 с.
16. *Дмитриченко М.Ф., Хорошун Б.І., Язвінська О.М., Данчук В.Д.* Вища освіта і Болонський процес: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К., 2006. — 440 с.
17. *Закон України "Про вищу освіту" // Урядовий кур'єр.* — №86. — 28 вересня 2017 року (зі змінами 3.07.2020 р.) — 15 с.
18. *Закон України "Про освіту".* — К., 2017(доповн. 2020). — 36 с.
19. *Зільберштейн А.І., Солдатова Т.Д.* Проведення екзаменів та заліків у вищій школі. - К., 1979.-139 с.
20. *Кіщенко Ю.В.* Формування професійної майстерності вчителя в системі педагогічної освіти Англії та Уельсу. — Херсон: ХДУ, 2004. — 172 с.
21. *Кловак Г.Т.* Основи педагогічних досліджень: навч. посіб. для вищих пед. навч. закладів. — Чернігів: Чернігів, держ. центр наук.-техн. і економ, інформації, 2003. — 260 с.
22. *Кобиліяцький И.И.* Основи педагогіки вищої школи. — К., 1978. — 288 с.
23. *Коротяев Б.І., Гришин Є.О., Устенко О.А.* Педагогіка вищої школи: навч. посібник. -К.:УМКВО, 1990. -176 с.

24. *Краевский В.В.* Методология педагогики. — Чебоксари: Изд-во Чувашского ун-та, 2001. - 208 с.
25. *Кузьмінський А. І.* Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 486 с.
26. *Кураторові* академічної групи: Методичні рекомендації щодо проведення виховної роботи зі студентами. — К.: ДАЖКГ, 2002. — 36 с.
27. *Лернер И. Я.* Процесе обучения и его закономерности. — М., 1980.
28. *Лисовский В. Т., Дмитриев А. В.* Личность студента. — Л.: Изд-во ЛГУ, 1974. — 184с.
29. *Малафійк І.В.* Дидактика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — Рівне: РДГУ, 2003. - 470 с.
89. *Методология и методы* социально-педагогических исследований: Научное, учебно-методическое пособие для студентов, магистрантов, аспирантов и специалистов в области воспитания и образования социальных педагогов и социальных работников / С. Я. Харченко, Н. С. Кратинев, А. Н. Чиж, В. А. Кратинова. — Луганск: Альма матер, 2001.-216с.
30. *Михайловский В. А.* Педагогика высшей школы: Учеб. пособие. — Харьков: ХГУ, 1991. - 183 с.
31. *Мойсеюк Н.Є.* Педагогіка. Навч. посібник. 4-е вид., доп. — К., 2003. — 616 с.
32. *Мороз О.Г., Падалка О.С., Юрченко В.* Педагогіка і психологія вищої школи. — К.: НПУ, 2003. - 267 с.
33. *Навчальний процес* у вищій педагогічній школі / За ред. акад. Мороза О.Г. — К.: НПУ, 2000. - 337 с.
34. *Організація* навчального процесу у навчальних закладах / Упоряд. О.В.Ситяшенко. - К.: Задруга, 2004. - 338 с.
35. *Організація та методика* проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів / М. І. Соловей, Є. С. Спіцин, К. К. Потапенко, З. М. Шалік. - К.: Ленвіт, 2004. - 143 с.
36. *Основы вузовской педагогики* / Отв. ред. Н. В. Кузьмина. — Л.: Лениздат, 1972. — 311с.
37. *Основы педагогики и психологии* высшей школы / Под ред. А. В. Петровского. — М.: Изд-во Моск. ун-та, 1986. — 303 с.
38. *Педагогіка* вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В.Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд - К.: Знання, 2005. - 399 с.
39. *Підласий І.П.* Практична педагогіка або три технології: Інтерактивний підруч. для педагогів ринкової системи освіти. — К.: Слово, 2004. — 616 с.

40. *Положення про навчально-наукові та кваліфікаційні роботи студентів Київського державного лінгвістичного університету* / Укл. Болдирев Р. В., Соловей М. І., Сажко Л.А., Спіцин Є.С. - К.: Вид. центр КДЛУ, 1999. - 46 с.
41. *Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах* (наказ Міносвіти 02.06.1993 р. №161) // Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання / За заг. ред. А.П.Зайця, В.С.Журавського. — К.: Форум, 2002. — С. 413-432.
42. *Приходько М. І.* Педагогіка вищої школи: Курс лекцій для магістрів. — Запоріжжя: ЗДУ, 2001.-97 с.
43. *Про затвердження Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти в Україні та її інтеграції в європейський освітній простір: Наказ МОН України №988 від 31.12.2004 р.* // Освіта. - 2005. - №2-3 (12-19 січ.).
44. *Рейнгард И. А.* Формы и методы преподавания в высшей школе. — Днепропетровск, 1973.-С. 11-18.
45. *Роджерс К.* Взгляд на психотерапию. Становление человека. — М: Прогресе, Универс, 1994.-248 с.
46. *Романенко М.І.* Філософія освіти: історія і сучасність. — Донецьк: Промінь, 2001. - 178 с.
47. *Слепкань З.* Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. — К.: НПУ, 2000. -210 с.
48. *Соловей М.І., Демчук В.С.* Виховна робота у вищому навчальному закладі. — К.: Ленвіт, 2003. - 257 с.
49. *Соловей М.І., Спіцин Є.С.* Основи професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. - К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. - 232 с.
50. *Спіцин Є.С.* Методика організації науково-дослідної роботи студентів у вищому закладі освіти. - К.: Вид. центр КНЛУ, 2003. - 120 с.
51. *Товажнянский Л.Л., Романовский А.Г., Бондаренко В.В., Пономарев АС, Черванева З.А.* Основи педагогіки вищої школи: Учебное пособие. — Харьков: НТУ «ХПИ», 2005. - 600 с.
52. *Цокур О.С.* Педагогіка вищої школи: Навч.-метод, посіб. — Одеса: Юридична література, 2002. — 76 с.

Допоміжна

1. *Береснев А.А.* Особистісно орієнтовані технології у контексті сучасної парадигми освіти // Гуманітарні науки. — 2006. — №1. — С. 11-16.
2. *Берещук М.* Науково-методичні основи визначення рейтингу та вдосконалення системи підвищення якості освіти // Вища школа. — 2003. — №4-5. — С. 31 -42.

3. *БехІ*. Принципи інноваційної освіти // Освіта і управління. — 2005. — Т. 8. — №3. — С. 7-21.
4. *Болотов В.А., Ефремова Н.Ф.* Система оцінки якості російського освіти // Педагогіка. - 2006. - №1. - С. 22-31.
5. *Бондар В.* Технологізація підготовки фахівців в умовах запровадження державних стандартів освіти // Освіта і управління. — 2005. — Т. 8. — №2. — С. 86-90.
6. *Бондарчук Ю., Чуйко Г., Чуйко Н.* Удосконалення форм і методів навчання відповідно до вимог Болонського процесу // Вища школа. — 2005. — №2. — С. 35-41.
7. *Бутиков Р.* Особливості інтелектуалізованого навчання іноземних мов у вищій школі // Вища освіта України. - 2005. - №3. - С. 88-91.
8. *Валеев Г.Х.* Самостоятельная работа студентов по дисциплинам социогуманитарного цикла // Наука и школа. - 2006. - №2. - С. 27-30.
9. *Вікторів В.* Основні критерії та показники якості освіти // Вища освіта України. — 2006. - №1. - С. 54-59.
10. *Вітвицька С.С.* Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури. — К.: Центр навч. літ, 2005. - 395 с.
11. *Владимирська Є.* Якість освіти як філософія та педагогіка розуміння доцільного // Вища освіта України. - 2006. - №1. - С. 108-113.
12. *Власко М.П., Устименко О.В.* Про переваги модульно-рейтингової технології навчання // Педагогіка і психологія. — 2004. — №2. — С. 98-106.
13. *Всебічний* розвиток особистості студента: Матеріали науково-практичної конференції. — Ірпінь, 2001. — 598 с.
14. *Всесвітня декларація* про вищу освіту для ХХІ ст: підходи, практичні заходи та рамки пріоритетних дій, спрямованих на реформу та розвиток вищої освіти, схвалені Всесвітньою конференцією з вищої освіти в Парижі 9 жовтня 1998 року // Образование в ХХІ веке. - К., 2001. - С.29-30.
15. *Гаращак П.* Аспекти управлінської діяльності адміністрації ВНЗ у впровадженні пріоритетних технологій навчання студентської молоді // Нова педагогічна думка. - 2005. - №4. - С. 4-8.
16. *Денисенко В.А.* Инновационный способ оценки совокупного качества учебного процесса вуза // Инновации в образовании. - 2006. - №1. - С. 56-58.
17. *Дзундза А., Лосева Н.* Вища школа: до проблеми тестування // Освіта і управління. - 2003. - Т. 6. - №3. - С. 114-118.

18. *Добрянський І.* Сучасні тенденції розвитку вищої школи: соціокультурний, регіональний та особистісний аспект // Вища школа. — 2004. — № 1. — С. 22-28.
19. *Дорогань С.* Національне виховання як світоглядне завдання: філософський і педагогічний аспект // Вища освіта України. - 2004. - №2. - С. 105-111.
20. *Драч І.І.* Навчальний процес у вищому навчальному закладі як об'єкт акмеологічного дослідження // Нові технології навчання. — К.: НМЦ ВО, 2004. — Вип. 38.-С. 141-146.
21. *Драч І.І.* Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів як важливий елемент сучасної підготовки фахівців // Нові технології навчання. — К.: НМЦ ВО, 2004.-Вип. 37.-С. 86-91.
22. *Євсєєва О.* До питання конкретизації змісту вищої освіти студента педагогічного ВНЗ // Освіта і управління. - 2003. - Т. 6. - №4. - С. 128-132.
23. *Жалдак Л.* Управління гуртуванням студентської групи // Освіта й управління. — 1999. -№3.-С. 99-102.
24. *Жовтоніжко І.М.* Роль оцінювально-ціннісних знань студентів вищих навчальних закладів як складової системи їх індивідуальних цінностей // Ціннісні парадигми освіти. — Харків: Основа, 2005. — С. 122-128.
25. *Заболотська О.* Формування та розвиток студента як індивідуальності // Вища освіта України. - 2005. - №2. - С. 88-93.
26. *Из педагогического наследия К.А.Тимирязева* // Вестник высшей школы. — 1951. — №1.- С. 8-25.
27. *Ігнатенко Г.В., Дмитренко Т.А.* Впровадження нових інформаційних технологій у процесі поточного контролю навчальних досягнень студентів // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. — Рівне: РДГУ, 2005. — Вип. 30.-С. 102-106.
28. *Іздебська В.* Студентське самоврядування як чинник формування самосвідомості молоді // Рідна школа. - 2000. - №11. - С. 26-28.
29. *Колош А.* Реалізація основних принципів Болонської декларації при підготовці фахівців економічного профілю // Вища школа. — 2004. — №№2/3. — С. 20-33.
30. *Корсак К.* Формування культури оцінювання і забезпечення якості роботи вищих шкіл // Вища освіта України. — 2004. — №1. — С. 41-49.
31. *Корсак К., Поживілова О.* Оцінювання якості роботи вищої школи. Світові тенденції і національні традиції // Науковий світ. — 2002. — №13. — С. 7-21.

32. *Локшина О.* Світові тенденції (3 історії становлення та розвитку моніторингу якості освіти) // *Управління освітою.* — 2003. — №5. — СІ 1-23.
33. *Лузан П, Зайцева І.* Академічна група в контексті проблем виховання студентської молоді // *Освіта і управління.* — 2002. — Т. 5. — № 1. — С. 151 - 156.
34. *Максимов О.* Системний підхід до вивчення дисциплін вищої школи // *Рідна школа.* -2006.-№1.-С. 17-19.
35. *Малихіна А.* Тестовий контроль і підвищення якості освіти у вищій педагогічній школі // *Рідна школа.* - 2006. - №6. - С. 9-11.
36. *Маслак А. А., Анисимова Т. С.* Измерение качества высшего образования в странах мира // *Педагогическая диагностика.* - 2004. - № 1. - С. 130-154.
37. *Мегем Є.* Спільна творча діяльність викладачів і студентів — основа проектно-технологічної підготовки // *Вища освіта України.* — 2005. — №4. — С. 90-94.
38. *Методичні рекомендації "Про організацію управління виховним процесом у вищих закладах освіти"* // *Інф. зб. Міністерства освіти України.* - 1999. - №3-4. - С. 58-62.
39. *Методичні рекомендації до планування виховної роботи зі студентами у вищих навчальних закладах освіти III-IV рівнів акредитації* // *Інф. зб. Міністерства освіти України.* - 1998. - №17-18. - С. 50-53.
40. *Мисечко О. Є.* Шляхи підвищення ефективності сучасної лекції // *Нові технології навчання.* - К.: НМЦ ВО, 2004. - Вип. 36. - С. 262-271.
41. *Митяева А.М.* Особенности многоуровневой системы подготовки в современном вузе // *Педагогика.* - 2005. - №8. - С. 69-76.
42. *Момот Л.* Діяльнісний компонент змісту освіти // *Освіта і управління.* — 2004. — Т. 7. - №2.-С. 88-92.
43. *Мороз Л., Воронкова Б.* До концепції морального виховання молоді // *Вища освіта України.* - 2004. - №4. - С. 94-100.
44. *Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні* // *Освіта України.* - №94. - 3 грудня 2004 р. - С. 1-Ю.
45. *Ніколаєвська А.* Викладання очима студента: досвід організації та проведення моніторингу // *Вища освіта України.* — 2005. — № 1. — С. 26-28.
46. *Ніколаєнко С.* Вища освіта і наука — найважливіші сфери відповідальності громадянського суспільства та основа інноваційного розвитку // *Вища школа.* — 2005. — №1.-С. 13-30.
47. *Ніколаєнко С.* Рейтингові системи — складові національного моніторингу якості вищої освіти // *Вища школа.* — 2006. — №3. — С. 3-14.

48. *Ніколаєнко С.М.* Якість вищої освіти в Україні: Погляд у майбутнє // Вища школа. - 2006. - №2. - С. 3-23.
49. *Новожилова Н.В., Рафаєва А.В.* Консультації: Інтернет в освіті // Педагогічні технології. — 2006. — №3. — С. 109-114.
50. *Одерій С.* ЮНЕСКО та оновлення підходів до забезпечення якості вищої освіти // Рідна школа. - 2006. - №10. - С. 5-7.
51. *Окомков О.П.* Современныѳе принципы проектирования, тенденции развития // Высшее образование в России. — 1994. — №2. — С. 18-23.
52. *Олексенко В.* Ефективні шляхи вдосконалення змісту і форм підготовки спеціалістів ВНЗ // Вища освіта України. - 2004. - №2. - С. 66-70.
53. *Органи студентського самоврядування: активізація громадянської, соціальної, патріотичної свідомості студентської молоді: методичні рекомендації / Укл. О. П. Корольчук, М.І.Поночовний.* — К., 2001. — 18 с.
54. *Падалка О. С.* Педагогічні технології. — К.: "Українська енциклопедія", 1995. — 270с.
55. *Педагогічний словник / За ред. М. Д. Ярмаченка.* — К.: Педагогічна думка, 2001. — 514с.
56. *Про організацію управління виховним процесом у вищих навчальних закладах освіти: Методичні рекомендації / інф. зб. Міністерства освіти України.* — 1999. — №3-4. - С. 58-62.
57. *Рябченко В.* Деякі концептуальні проблеми навчання і виховання студентів у сучасних вищих навчальних закладах України // Вища освіта України. — 2005. — №2. - С. 40-44.
58. *Рябченко В.* Наставник студентської групи // Освіта. —2001. —14-21 листопада. — С. 8.
59. *Семиченко В., Заслуженюк В.* Проблема педагогічного оцінювання // Рідна школа. -2001.-№7. -С. 3-9.
60. *Сєбкова Х.* Акредитація і забезпечення якості вищої освіти в Європі // Вища школа. - 2005. - №2. - С. 77-84.
61. *Сидорова А.* Студенческое самоуправление: теория и практика // Alma mater. — 2000. -№2. - С. 34-35.
62. *Система воспитательной работы в учреждениях среднего и высшего профессионального образования: методические рекомендации.* — Тула, 2000. — 108 с.
63. *Сікорський П.* Кредитно-модульна технологія у вищих навчальних закладах // шлях освіти. - 2004. - №3. - С. 29-34.
64. *Сікорський П.* Принципи кредитно-модульної технології навчання // Вища школа. - 2004. - №4. - С. 69-76.

65. *Скаткин М.Н.* Методология и методика педагогических исследований. — М., 1986.
66. *Скнар О.* Модернізація форм і методів навчання студентів у контексті кредитно-модульної системи // Вища школа. - 2006. - №3. - С. 33-45.
67. *Сметанський М.* Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів: проблеми, шляхи розв'язання // Вища школа. — 2004. — №4. — С. 63-68.
68. *Соколова І.* Інститут кураторів у вузі // Освіта і управління. — 1998. — №4. — С. 74-82.
69. *Соловей М.І., Демчук В.С.* Студентське самоврядування у вищому навчальному закладі. - К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. - 95 с.
70. *Супрунова Л.Л., Иванова А.В.* Дифференцированный подход к обучению в высшей школе США // Педагогика. - 1998. - №8. - С. 105-112.
71. *Фініков Т.В., Шаров О.І.* Вища освіта України: ліцензування та акредитація: Аналітичне дослідження. — К.: Навч.-метод, центр "Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні", 2003. — 68с.
72. *Щербань П.* Вища школа та її роль у відродженні національної еліти // Рідна школа. - 2002. - №5. - С. 24-27.
73. *Щербань П.* Українська національна ідея і сучасні проблеми виховання учнівської та студентської молоді // Вища освіта України. — 2005. — №4. — С. 62-71.
74. *Юрченко В.І., Кудіна В.В.* Психологія вищої школи: Курс лекцій. — К.: КСУ, 2004. -175 с.
75. *Якименко Ю.* Кредитно-модульна система як важлива складова інтеграції вищої освіти України до загальноєвропейського освітнього простору // Вища школа. - 2004. - №1. - С. 50 – 62.

12. Інформаційні ресурси

- 1 <http://pidruchniki.ws>
2. <http://studentam.net.ua/>
3. <https://library.mk.ua/>
4. <https://adazakon.r.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. <https://studfile.net/preview/5350232/page:4/>
6. <http://dspace.mdu.edu.ua/>
7. <https://lms.kgeu.ru/mod/book/view.php?id=27505>